

ویژه کارکنان شهرداری ها و دهیاری ها و شوراهای اسلامی و روستا

ارزش گونه های جانوری

فوک خزری ۱



آمار:

بر اساس آخرین برآوردهای جمعیتی، فوک خزری تنها پستاندار آبی دریای خزر به دلیل صید بی رویه و آلودگی دریایی از یک میلیون در سال ۱۹۹۱ به کمتر از ۷۰ هزار قلاده در سال ۲۰۱۹ میلادی کاهش یافته و خطر انقراض این گونه ارزشمند را جدی کرده است.

راهکار:

آگاهی رسانی و آموزش در زمینه آشنایی با گونه های ارزشمند نظیر فوک خزری، در حفاظت از آن و جلوگیری از اثرات نامطلوب بر زنجیره غذایی و اکولوژی دریای خزر اثربخش است.

پیام نهایی:

❖ فوک ها تنها پستاندار دریای خزر می باشند که در طول چند دهه اخیر جمعیت آنها بسیار کاهش یافته و این گونه ارزشمند نیازمند حفاظت است.
❖ فوک ها با خوردن آبزیان بیمار و ایجاد تعادل در جمعیت آن ها، در زنجیره غذایی و اکولوژی دریای خزر نقش مهمی ایفا می کنند.

فوک ها رقیبان جوامع بومی و صیادانی که از دریای مازندران ارتزاق می کنند، نیستند. آنها ماهی ها را از بین نمی برند حتی با مدفوع خود یک منبع غذایی در دریای خزر به وجود می آورند.

فوک ها تنها پستاندار دریای خزر می باشند که در طول چند دهه اخیر جمعیت آنها بسیار کاهش یافته است و هر روز نیز خبری از کشف یک لاشه فوک در سواحل دریای خزر منتشر می شود. فوک خزری از کوچک ترین اعضای خانواده فوک های حقیقی یا فوک های بدون گوش است. به گونه ای که در فصول بهار و تابستان به سمت سواحل جنوبی دریای خزر که صخره ای یا ماسه ای است، می روند و فصول پاییز و زمستان را در بخش شمالی دریا روی برف و یخ سپری و اقدام به جفت گیری می کنند. غذای فوک را نرم تنان و سخت پوستان دریایی تشکیل می دهند که این الگوی غذایی به اقتضای فصل و محل استقرار در دریا تغییر می کند فوک ها را باید جانورانی با ارزش دانست که حتی با مدفوع خود یک منبع غذایی در دریای خزر به وجود می آورند و نابودی آن ها، اکوسیستم خزر را به خطر می اندازد. در واقع فوک ها با خوردن آبزیان بیمار و ایجاد تعادل در جمعیت آن ها، در اکوسیستم دریای خزر نقش مهمی ایفا می کنند. متأسفانه جوامع بومی و صیادانی که از دریای مازندران ارتزاق می کنند، فوک ها را رقیبان خود دانسته و فکر می کنند که این فوک ها ماهی ها را از بین می برند، حتی در قایق های ماهیگیری خود، چماق هایی مخصوص زمانی که فوک ها به تور ماهیگیری برخورد می کنند، وجود دارد که با آن چماق، فوک ها را بی رحمانه می کشند و جنازه آن ها را داخل آب می اندازند و بعد از مدتی، دریا جنازه فوک را به سمت ساحل می آورد. از طرفی آلودگی آب نیز، سبب مسموم و از بین رفتن فوک ها می شود. اگر به همین روش پیش برود، شاهد انقراض این گونه ارزشمند خواهیم بود و آسیب های زیستی عدم وجود آنها، زنجیره غذایی دریای خزر را تحت تاثیر قرار خواهد داد و متعاقباً باعث تغییرات اکولوژیک آن شده و اثرات نامطلوب آن در زندگی معیشتی جوامع محلی و صیادان مشهود خواهد بود.

فوک خزری ۲



ارزش گونه های جانوری

تنها پستاندار دریایی دریای خزر که نقش بسیار ارزشمندی را بواسطه حضورش در رأس هرم غذایی داشته و باعث تعادل اکولوژیک و در نهایت سلامت اکوسیستم این دریا می گردد فوک خزری است. بر اساس لیست سرخ اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت، این گونه بعنوان گونه ای در معرض خطر انقراض طبقه بندی می گردد. زیستگاه این گونه منحصر در دریای خزر می باشد و از جمله تهدیدات کاهش جمعیت گونه مذکور، افزایش آلاینده های دریایی، شکار عمدی و یا غیرعمدی، کمبود منابع غذایی، تغییرات اقلیمی، بیماریهای مختلف عفونی و کشتی های یخ شکن در شمال دریای خزر می باشند.

آمار:

طبق آخرین برآوردهای صورت گرفته در سال ۲۰۰۶ جمعیت این گونه کمتر از ۱۰۰ هزار قلاده گزارش شده این آمار به این معناست که تعداد این موجودات از ابتدای قرن بیستم با کاهش ۹۰٪ مواجه شده است و در صورتیکه این روند نزولی چشمگیر همچنان ادامه یافته باشد جمعیت آن به کمتر از ۵۰ هزار قلاده خواهد رسید.

راهنما:

- ❖ کاهش حجم فاضلاب شهری، صنعتی و زه آب های کشاورزی ورودی به دریای خزر
- ❖ آزادسازی زیستگاههای ساحلی و اعلام مناطق حفاظت شده فوک خزری
- ❖ کاهش تولید زباله های ساحلی و عدم رهاسازی زباله ها در سواحل و دریاها
- ❖ صید پایدار از دریاها و مسئولیت پذیری صیادان در رهاسازی گونه های ارزشمند به دام افتاده مانند فوک خزری

پیام نهایی:

تنها پستاندار دریایی آب های دریای خزر، فوک خزری است که باید در حفاظت آن احساس مسئولیت نماییم

